

Mən bu zamana sığmazam

Zirvəyə doğru: İlyas - İlahi qüvvə, köməyə gələn

(əvvəli ötən saylarımızda)

Müstəqillik illərində

SSRİ dağıldıqdan sonra Rusiya Baş prokurorluğunda iş təklif olunsada O, vətənə qayıtdı.

Haşiyyə: Bezi qaragüruhçular İlyas müəllimi Moskvanın adamı hesab edirlər. Görkəmli partiya işçisi Sabir Hüseynovun "Biz hamımız Moskvanın adamı olmuşuq" sözləri ilə razılaşmamaq mümkün deyil. Belə ki, bütün hakimiyyət strukturları idarə və müəssisələr, o cümlədən, prokurorluq əsasları Moskvada hazırlanan qanun və qərarlarla işləyir, vəzifə təyinatları Moskvada təsdiq olunurdu. Məsələn, Yardımlı rayon prokuroru vəzifəsinə əməkdaşı Respublika prokuroru təyin edir, SSRİ Baş pokuro ru təsdiq edirdi.

Lakin Moskvanın əleyhinə hər rəhbər gedə bilməzdi. İlyas müəllim qanun və vətənə naminə, kitabın əvvəlində qeyd edildiyi kimi, Moskvanın iradəsi əleyhinə gedən nadir kişilərdən olub.

İlyas müəllimin öz sözləri ilə desək, Moskvada nə qədər çox adam işləsə, bir o qədər Azərbaycanımıza xeyri olardı.

Vətənə döndükdən sonra həmin vaxt Prezident səlahiyyətlərini icra edən Ali Sovetin sədri Yaqub Məmmədovun Sərəncamı ilə İlyas İsmayılov müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Ədliyyə Naziri oldu.

Hakimlər korpusu İlyas müəllimin təyinatını sevincle qarşıladı. Daha hakimlərin işinə həbs faizinə görə qiymət verilmir, lüzumsuz yoxlamalar keçirilmir, yuxarıların deyil, qanunun tələbi əsas götürüldü. Bu barədə uzun illər hakim mantosu daşımış Tofiq Quliyevin fikirləri maraqlıdır: "İlyas İsmayılov yeganə Ədliyyə naziridir ki, həm özündən əvvəlki, həm də özündən sonrakı bütün Ədliyyə nazirlərindən peşəkarlıq və insani keyfiyyətlərinə görə üstündür".

Nazir işlədiyi dövrdə yüksək rəngli məmurlardan biri İlyas müəllimə deyir:

- Sizin iqtidara və dövlətçiliyə köməyiniz nədən ibarətdir?

İlyas müəllim cavabında:

- Rüşvət almıram.Bundan artıq nə kömək olar...

Burada böyük alimimiz Şirməmməd Hüseynovun mühazirələrində tez-tez təkrar etdiyi sözlər yadadır: "Mənim bu xalqa xidmətim ən azı odur ki, 45 il dərs dediyim Universitetdə bir qepik də rüşvət almamışam".

1994-cü ildə Prezident Heydər Əliyevin sərəncamı ilə İlyas İsmayılov Ədliyyə naziri vəzifəsindən azad edildi.

Məlimdur ki, Ulu Öndər ictimai rəyə xüsusi diqqət yetirirdi. Vəzifədən çıxarılan şəxslərin fəaliyyəti müzakirə olunur, televiziya ekranlarında minlərlə tamaşaçı müzakirənin gedişini izləyirdi.İqtidarda olan şou həvəskarları İ.İsmayılovu da müzakirə mövzusunə çevirmək istəsələr də, müdrik insan olan Heydər Əliyev buna imkan verməmişdi.

30 mart 1996-cı ildə sabiq Ədliyyə naziri İlyas İsmayılovun rəhbərlik etdiyi Ədalət Partiyası və Azərbaycan Demokrat Partiyası III Növbədən Kənar (Birləşdirici) Qurultayda birləşdilər. Birləşmiş partiyanın sədri İlyas İsmayılov seçildi.

29 noyabr 1998-ci ildə keçirilən Azərbaycan Demokrat Partiyasının VI (Birləşdirici) Qurultay səlahiyyətli Konfransında onun rəhbərlik etdiyi Beynəlxalq Demokratiya və Ekologiya Fondu və Aydın Quliyevin rəhbərlik etdiyi Demokratik Azərbaycan Partiyası Azərbaycan Demokrat Partiyasına birləşdi. Birləşmədən sonra partiya da həmsədrlik postu təsis edilmiş, İlyas İsmayılov və Rəsul Quliyev partiyanın həmsədrləri seçilmişdir.

1995-ci ildə İlyas müəllim parlament seçkilərində iştirak etdi. Eyni dairedən tanınmış hüquqşünas, uzun illər prokurorluq orqanlarında müstəntiq, rayon prokuroru, Respublika Prokurorluğunda şöbə rəisi və Respublika prokurorunun müavini vəzifəsinədək yüksəlmiş, hüquq elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, İlyas müəllimin həmyerlisi və qrup yoldaşı Zakir Zeynalovun da namizədliyi irəli sürül-

müşdü. Seçki Z.Zeynalovun qələbəsi ilə başa çat-sa da, bu, onu sevindirməmişdi.

5 noyabr 2000-ci il parlament seçkilərində həm majoritar, həm proporsional seçki sistemi üzrə seçkilərə qatılmış Azərbaycan Demokrat Partiyası uğur qazana bilmədi. Çoxdan fikir ayrılığına baxmayaraq, İlyas müəllim siyasi ədəb göstərərək 1 gün sonra, yeni 6 noyabr 2000-ci ildə partiyanın həmsədri kimi Azərbaycan Demokrat Partiyasından istefa verdi. İlyas İsmayılov tərəfdarları ilə Ədalət Partiyasının bərpası üçün müvafiq orqanlara müraciət etmiş və 21 iyul 2001-ci ildə bərpa qurultayı ilə partiyanı yenidən təsis etmişdi.

İlyas İsmayılov 2006-cı il mayın 13-də 106 sayılı Tovuz-Qazax-Ağstafa seçki dairəsindən deputat seçildi. Milli Məclisin İnsan Hüquqları Daimi Komissiyasının, Azərbaycan-Almaniya Federativ Respublikası, Azərbaycan-Amerika Birləşmiş Ştat-

amanlıq gətirmək yoludur, deməli, onun baş tutmasında və əməli nəticə verməsində hamımız maraqlı olmalıyıq".

...İlyas İsmayılov hüquq alimi kimi daim öz üzərində çalışır, yeni-yeni fikir və mülahizələri ilə elmə böyük töhfə verirdi. Onun 9 monoqrafiyası, 200-dən artıq elmi və publisistik məqalələri işıq üzü görmüşdür.

İlyas müəllim xüsusi qürur və fərəh hissi ilə qeyd edirdi ki, o yeganə azərbaycanlıdır ki, keçmiş SSRİ-nin bütün hüquq təhsili sistemində əsas dərslilər sırasında yer alan "Osnovi uqolovnoqo zakonodatelgstva SSSR" (SSRİ nin Cinayət qanunvericiliyinin əsasları) adlı kitabda Leninqrad Universitetinin hüquq fakültəsində aspirant olarkən yazdığı elmi əsərlərindən birinə istinad edilmişdir.

Etimad dərdi

"Fərhad tək dağları yarıb gəlmişdin, Ancaq dözəmmədin övlad dağına!"

M.Ələkbərli

20 mart 2018-ci ildə İlyas müəllimin 80 yaşı tamam oldu. Bu münasibətlə onun ünvanına yüzlərlə teleqram və telefon zəngləri gəldi. Saytlarda onlarla publisistik yazılar dərc olundu. Bu yazılara sadə vətəndaşların, tanınmış insanların bildirdiyi rəylər adamı heyretə salırdı. Bir nəfər də olsun mənfi rəy yazana rast gəlmədim.

Bir neçə gündən sonra, yaxın dostlarımızla yubiley münasibətilə təşkil edilmiş məclisdə İlyas müəllim olduqca gümrah, şən, əsl gənclik ruhu ilə həmişəki kimi şirin söhbətlər edir, gələcək planlarından danışırdı.

Hər şey yaxşı gedirdi.

Lakin...

...19 sentyabr 2018-ci il tarixi İlyas müəllimin ən ağır, acılı, çəkilməsi mümkün olmayan dərddi günü kimi həyatına daxil oldu. İstanbulda yaşayan, iş adamı kimi tanınan, böyük oğlu Etimad xaincəsinə öldürüldü...

Haşiyyə: İlyas İsmayılov Sankt-Peterburqda aspiranturada təhsil aldığı zaman həmyerlisi Zəkiyyə xanım ilə tanış olur. 1968-ci ildə ailə həyatı quran cütlüyün 1969-cu ildə Etimad, 1970-ci ildə Mətin adlı iki övladı dünyaya gəlir.

Qeyd etmək yerinə düşərdi ki, Zəkiyyə xanım tibb ictimaiyyətində tanınmış imza sahibi, tibb elmləri doktoru, professorudur.

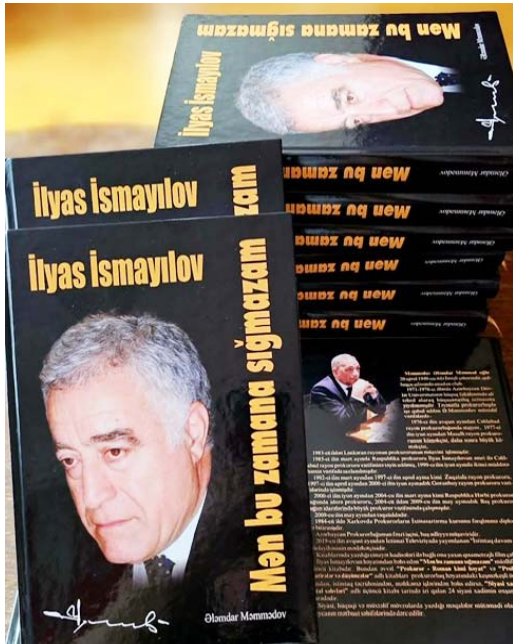
İlyas müəllimə həyat yoldaşı ilə bağlı sual verildə, o, belə bir cavab vermişdi: "Bunu demək istəmirəm. Ancaq onu deyə bilərəm ki, özüm sevil-seçib ailə qurmuşam. Həyat yoldaşım Zəkiyyə xanım tibb elmləri doktorudur. Bu gün mənim üçün həyatda ondan əziz adam yoxdu. Övladlarımı, nəvələrimi də çox istəyirəm. Amma həyat yoldaşım mənə daha əzizdir. Çünki o, övladlığının anasıdır. Mən öz anamı da hər kəsdən çox istəmişəm. Bu dünyada birçə anama borcum var..."

Etimad - İlyas İsmayılovun oğlu olmaqla fəxr etsə də, həmişə bu adın məsuliyyətini hiss edib, yükünü çəkib. Dostlarına deyərmiş ki, bu ad onun sərbəst hərəkət etməsinə mane olur.

Atasının siyasi həyatında fəal iştirak edən, bir müddət Ədalət Partiyasında rəhbərlikdə təmsil olunan, partiya işinə mütəmadi maddi yardım edən Etimad İsmayılov kimlərsə mərkəli planına görə Moskvada həbs edilərək 39 ay Rusiyada məhbus həyatı yaşamışdı.

Etimadin həbsxanada ruhən dəyişməsinə Onun partiyadaşı və yaxın dostu Elxan Şükürlü yazılarının birində belə təsvir edir: "O, həbsxanada ola-ola dinimizi dərinlən öyənək, araşdırmaq imkanı əldə etdi və 2011-ci ilin avqustunda həbsxanadan həm də bir "İslam mücahidi" olaraq çıxdı. Və beləcə, əvvəllər "Harda bir azərbaycanlı var, onun haqqını qorumaq borcumdur" deyən Etimad, İmam Hüseyn (ə.s.) məktəbinin devizini özünə amal seçərək, "Harda bir müsəlmana zülm edilir, bundan sonra mən onun yanında olacağam" - dedi..."

(ardı var)

ları, Azərbaycan-İtaliya, Azərbaycan-Latviya, Azərbaycan-Rusiya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qruplarının və Avropa İttifaqı - Azərbaycan parlament əməkdaşlığı komitəsinin üzvü olmuşdur.

...İlyas müəllim partiya sədri və millət vəkili kimi özünəməxsus ağıllı və sanballı davranışı ilə ölkəmizdən kənarda da hörmət və nüfuz qazanmışdır.

Məsələn, 2000-ci ildə Türkiyədə səfərdə olan zaman doqquz nazirlə, o cümlədən, Daxili İşlər naziri Sadətdin Tantan və Müdafiə Naziri Səbahəddin Çoxmaqoğlu, Milliyyətçi Hərəkət Partiyasının sədri, Baş nazirin müavini Dövlət Baxçalı ilə görüşməsi və TQRT televiziyası ilə bir saatlıq çıxışının təşkil olunması, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin 80 illik yubileyinə isə Azərbaycan müxalifətindən yalnız onun rəsmi dəvət alması, İ.İsmayılov şəxsiyyətinə olan maraq və hörmətin təzahürüdür.

İran İslam Respublikasına səfəridə Təbrizdə olmağı şərt kimi irəli sürən İ.İsmayılov görüşlərin birində Heydər Əliyev haqqında sualı cavablandırarkən, Onu türk-müsəlman dünyasının ən görkəmli şəxsiyyəti kimi xarakterizə etmişdi.

Şəxsiyyət kimi hamı tərəfindən qəbul edilən İlyas müəllim müxalifət olaraq da öz müdrikiyini nümayiş etdirirdi.

İlyas müəllim müsahibələrinin birində müxalifət iqtidar münasibətlərində öz arzusunu dilə gətirərək deyir: "Biz müxalifət partiyası olsaq da, cəmiyyətdəki mövcud problemlərin zor, qarşıdurma müstəvisində deyil, sivil qaydada, danışıqlar, dialoqlar vasitəsilə həll olunmasının tərəfdarıyıq. Çünki dialoq, vaxtilə Sokratın çox sərrastlıqla dediyi kimi, "mərifətin inkişaf yolu", həm də müxtəlif fikirliliyə hörmət deməkdir. Bütün müşkül, mübahisəli məsələlər həqiqətən də masa ətrafında, dialoq vasitəsilə müzakirə olunmalıdır ki, hərtərəfli götür-qoy etmək, ortaq nəticəyə gəlmək mümkün olsun. Üstəlik nəzərə alsaq ki, dialoq həm də ölkədəki gərginliyi azaltmaq və bununla cəmiyyətə barışiq və əmin-